

ИНФОРМАТИВНОСТ И МОТИВАЦИЯ НА СТУДЕНТКИ ЗА УЧАСТИЕ В СПОРТНИ ЗАНИМАНИЯ ПО ФУТЗАЛ

Николай Стайков
nikolaistaikov@abv.bg

**Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Департамент по спорт – гр. София, ул. „Цар Освободител“ 15
БЪЛГАРИЯ**

Ключови думи: мотивация, футзал, състезателки;

Резюме: Футзала е един сравнително нов спорт в нашата страна. През 2007 г. се организира първия турнир за жени във Висшите училища. Международните футболни организации ФИФА и УЕФА утвърждават този спорт, подкрепят и доразвиват всички негови форми на проявление. Футзалът е изключително емоционален спорт, дължащ се на правилата на играта, скоростта на изпълнение на отделни двигателни прийоми, високото техническо ниво и голямата резултатност. Проведеното анкетно проучване се осъществи чрез специално изготвена анкетна карта сред студентки – състезателки по футзал. Изследването има за **цел** да установи проблемите и перспективите пред футзал във висшите училища (ВУ) в България сред студентките. Да разкрие мотивацията и възможностите на състезателките за занимания с футзал, както и основните качества необходими за практикуването му, според анкетираните. **Обект на изследването** бяха 70 състезателки по футзал от пет висши училища.

Задачи на изследването: Да се провери информативността и мотивацията на студентки за участие в спортни занимания по футзал.

Заклучение: Заниманията с футзал от студентките са за развлечение, придобиване на добра кондиция и нови социални контакти.

ВЪВЕДЕНИЕ

Футзал е един от най-бързо развиващите се спортове на нашето съвремие. Достъпността на футзал, скромния инвентар и оборудване, високата емоционалност, разнообразие и бързосменящи се игрови ситуации и необходимостта редом с това да се проявяват редица волеви качества, нарежда играта в челото на най-интересните и зрелищни спортове [6]. Друг кръг от автори изследват разнообразни теми свързани с футзал, като: исторически преглед на появата и развитието на футзал в световен мащаб и в България [5], анкетно проучване за информираността по въпросите на футзал [3], футзал във висшите училища – характеристика, организация, перспективи [7].

Тревожен е фактът, по отношение желанието на студентите да спортуват извън часовете по физическо възпитание и спорт в университета, т.е. в свободното им време.

Много голям е процента на студентите, които не спортуват [1]. Според Г. Игнатов [2], „Проблемът за мотивацията е централен в учебно – тренировъчната дейност. Нещо повече, без да се познават мотивите е невъзможно да се прогнозира поведението на студентите и то да се управлява успешно“. Мотивите за активно или пасивно участие в учебния процес по физическо възпитание и спорт са различни – от желанието за физическо развитие, интерес към отделна спортна дисциплина и спорт, необходимост от движение до липса на отношение към тези занимания [4]

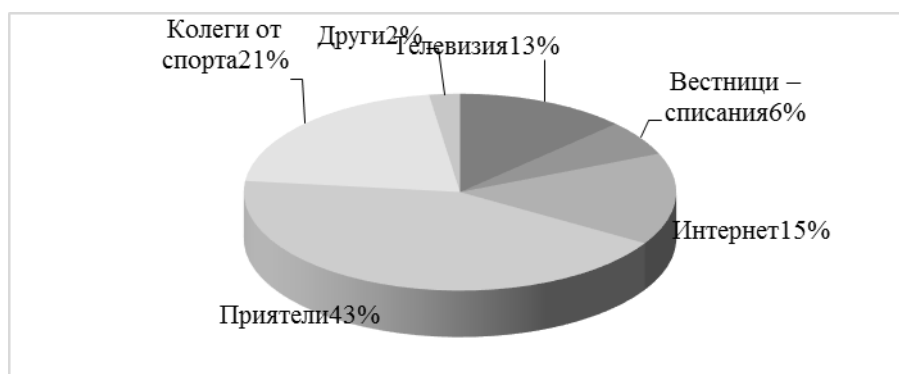
ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Целта е да се установят проблемите и перспективите пред футзал във висшите училища (ВУ) в България сред студентките. Да разкрие мотивацията и възможностите на състезателките за занимания с футзал, както и основните качества необходими за практикуването му, според анкетиранияте. За постигането на така поставената цел трябва да се изпълнят следните **задачи**: Да се провери информативността и мотивацията на студентки за участие в спортни занимания по футзал. **Контингентът** на изследването бяха 70 състезателки по футзал от пет висши училища. От тях 22 от Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (СУ), 18 от Университет за национално и световно стопанство (УНСС), 16 от Академия на Министерство на Вътрешните Работи (АМВР), 14 от Университет за архитектура, строителство и геодезия (УАСГ).

РЕЗУЛТАТИ И АНАЛИЗ

Футзалът е разновидност на футбола. Анкетиранияте състезателки – студентки са получили информация за този спорт, както следва (фиг. 1): чрез телевизията – 12,85%, от вестници и списания – 5,8%, от интернет – 15,1%, от приятели – 43,1%, от колеги в областта на спорта – 20,9% и от други източници – 2,3% (университет, преподаватели по спорт).

От получените резултати прави впечатление, че почти половината от анкетиранияте (43,1%) си набавят информацията по въпросите на футзал от свои „приятели“. Голям е процентът (20,9%) на получаване на информацията от „колеги в областта на спорта“. Друг важен източник за получаване на информацията за футзал се явява „интернет“, като това говори за осъзната и целенасочена необходимост от набавяне на информацията (15,1%). Само 12,85% от изследваните състезателки набавят необходимата информацията от „телевизията“ и едва 5,8% от „вестници и списания“.

Фиг. 1. Начини за получаване на информация за футзал

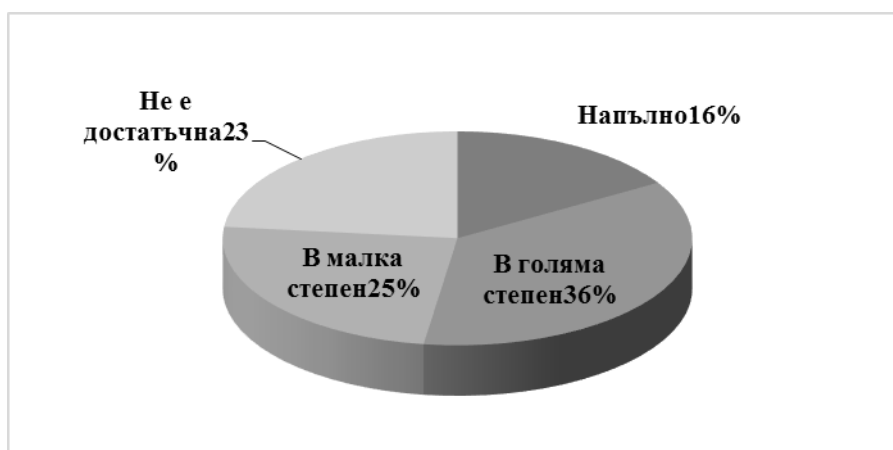
Много голям процент – 47,7%, използват „често“ посочения от тях източник, за да се информират по отношение на футзал, 31,3% посочват, че го използват „постоянно“, 19,85% го използват „рядко“, а 1,2% „не се интересуват“ (фиг. 2).

Фиг. 2. Използване на източниците за информираност относно футбол

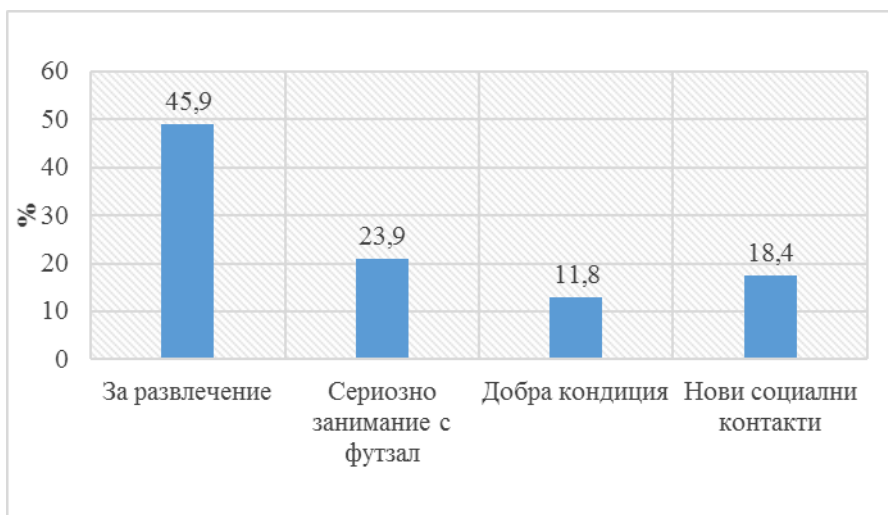
На въпросът „Смятате ли, че информацията, която намирате и получавате за футбол, Ви е достатъчна?“, 36% отговарят „в голяма степен“, 16,3% – „напълно“, 24,4% – „в малка степен“, а 23,3% отговарят – „не е достатъчна“ (фиг. 3).

От получените резултати се вижда, че половината от анкетираният считат, че информацията за футбол им е достатъчна „в малка степен“ или че е „недостатъчна“. Това показва, че има какво да се желае относно промотирането, информирането и рекламирането на футбол.

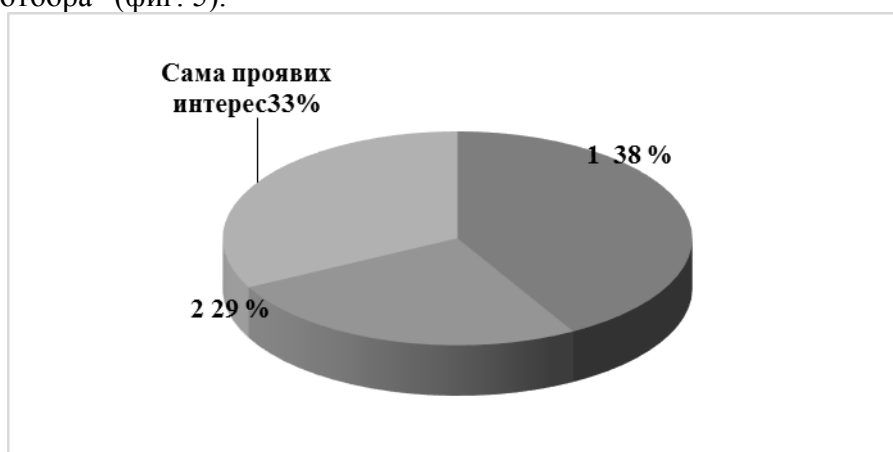
Фиг. 3. Удовлетворителност относно информацията за футбол

Каква е основната мотивация на анкетираният за занимания с футбол, установихме от отговорите на въпроса „Какво ви мотивира (или би Ви мотивирало) да се занимавате с футбол?“. Чрез данните представени на фиг. 4 виждаме, че 45,9% отговарят „за развлечение“, който е и водещият мотив сред студентките, следват 23,9% – „възможността да се занимавам сериозно с футбол“, 11,8% – „добра кондиция“ и 18,4% – „нови социални контакти“.

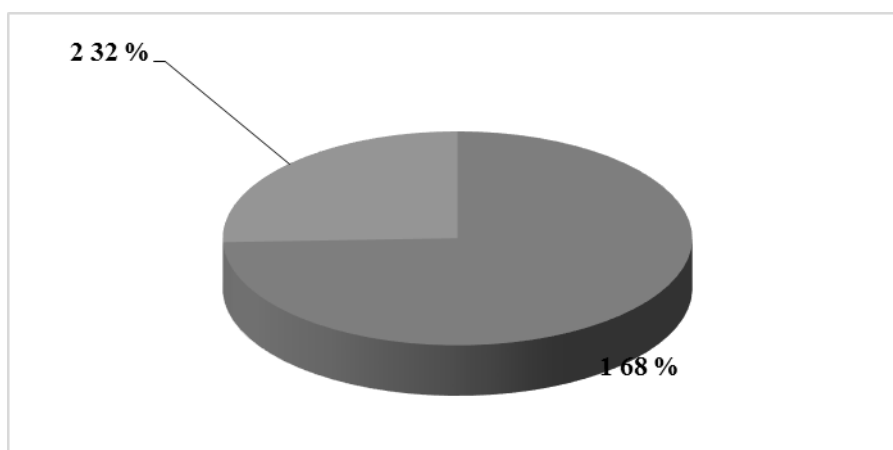
Фиг. 4. Мотивиране за занимание с футзал

На въпроса „Кой Ви въвлече в организираниите занимания по футзал в Университета?“, 38% посочват, че това е бил „преподавателят по футбол“, 32,6% посочват, че „сами са проявили интерес“, а 29% посочват, че това са били „приятелки-играещи в отбора“ (фиг. 5).

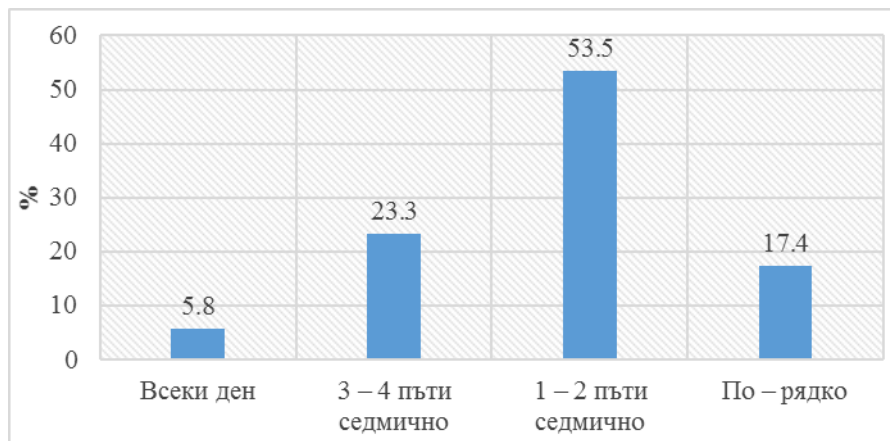
Фиг. 5. Кой Ви въвлече в организираниите занимания по футзал?

На въпроса: „Как се запознахте с правилата на футзал?“, 68% от анкетираниите отговарят „треньорът ни запозна детайлно с правилата“, а 32% отговарят „самостоятелно изучавах правилата“ (фиг. 6).

Фиг. 6. Как се запознахте с правилата на футзал?

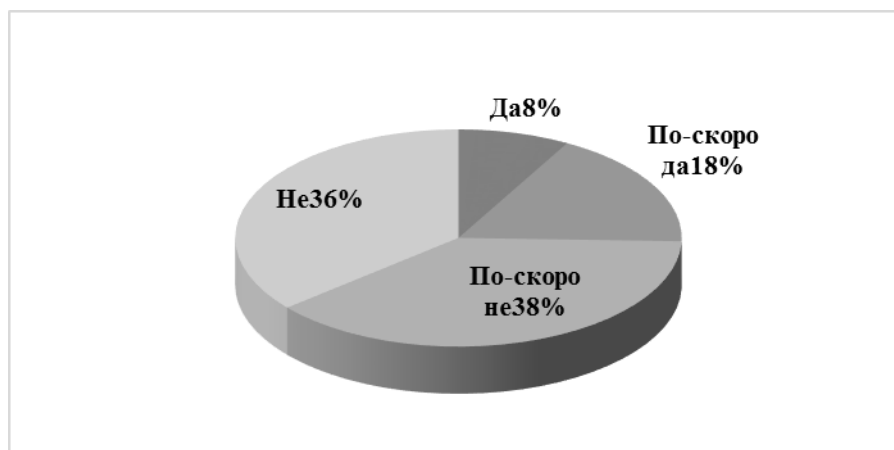
На въпроса „Колко често тренирате или извършвате занимания по футбол?“, 53,5% отговарят „1 – 2 пъти седмично“, 23,3% посочват „3 – 4 пъти седмично“, 5,8% – „всеки ден“, а 17,4% отговарят „по-рядко“ в сравнение с предходните три отговора (фиг.7). Този тренировъчен режим е едно от логичните обяснения за ниското ниво на футбол сред студентките у нас.

Фиг. 7. Тренировки в седмичния цикъл

От така получените отговори се вижда, че много голям процент от студентките (17,4%) тренират „по-рядко“ от „1 – 2 пъти седмично“, което е крайно недостатъчно, но може да се обясни с липсата на време, поради голямата ангажираност в днешно време от страна на студентите, в т.ч. трудното съчетаване между работа (като основно средство за водене на нормален живот), учене и тренировки.

Показателни са и отговорите на анкетираните на въпроса „Смятате ли, че този тренировъчен режим Ви е достатъчен?“, на който 37,8% отговарят „по-скоро не“, 36,7%, отговарят с „не“, 17,4% с „по-скоро да“ и 8,1%, посочват отговорът „да“ (фиг. 8).

Фиг. 8. Приемливост на тренировъчния режим

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

1. В голяма степен информацията свързана с въпросите на футбол е недостатъчна или липсва, като по-тясно обвързаните с футбол (студентки – състезателки) успяват да си набавят необходимата информация чрез приятели, колеги в областта на спорта или интернета.

2. С настоящето изследване можем да обобщим, че основните източници на информация като телевизия, вестници и списания се ползват рядко от анкетираните за

осведомяване по въпросите на футзал, като тук се крият големи резерви по отношение отразяването на този сравнително нов за страната ни спорт.

3. Един от основните проблеми може да се обясни с липсата на време, поради голямата ангажираност в днешно време от страна на студентите, в т.ч. трудното съчетаване между работа (като основно средство за водене на нормален живот), учене и тренировки.

4. Основните мотиви за занимание с футзал от студентките са за развлечение, придобиване на добра кондиция и нови социални контакти.

5. Анкетното проучване показва, че студентките – състезателки от женските отбори по футзал към висшите училища имат нужда от повече информираност, мотивация и приемственост.

ЛИТЕРАТУРА:

[1] Георгиев Ж., Модел за повишаване на физическата дееспособност на студентите от Лесотехническият университет. София, 2020

[2] Игнатов Г., Мотивационни особености за учебно-спортна дейност в занятията по футбол в СУ „Св. Климент Охридски“. Оптимизация и иновации в учебно-тренировъчния процес, София, 2010 стр.34-45.

[3] Мадански М., И. Стоилов, Анкетно проучване за информираността по въпросите на футзал. VIII Международна научна конференция на катедра „Футбол и тенис“. София, 2012

[4] Недкова М., Нетрадиционните спортове в образователната система и част от физическото възпитание и спорт във висшите училища в България. Монография. „Авангард Прима“ прес ISBN 978-619- 239-859-0–Рецензиран, 2023, стр. 225

[5] Стоилов И., М. Мадански Исторически преглед на появата и развитието на футзал в световен мащаб и в България. Международна научна конференция „Съвременни тенденции, проблеми и иновации на физическото образование и спорта във висшите училища“ – 19. 11. 2010 г. УНСС, София, 2011

[6] Стоилов И., М. Мадански, Футзал – техника, тактика, тренировъчна методика. НСА прес. София, 2013

[7] Стоилов И., Футзал във висшите училища – характеристика, организация, перспективи. III научна конференция с международно участие „Съвременни тенденции, проблеми и иновации на физическото образование и спорта във висшите училища“ – 25. 11. 2016 г. УНСС. София, 2017

AWARENESS AND MOTIVATION OF FEMALE STUDENTS TO PARTICIPATE IN FUTSAL SPORTS

Nikolay Staykov

nikolaistaikov@abv.bg

*Sofia University "St. Kliment Ohridski"
Department of Sports - Sofia, 15 Tsar Osvoboditel St
BULGARIA*

Key words: *motivation, futsal, female athletes;*

Abstract: *Futsal is a relatively new sport in our country. In 2007, the first tournament for women in Higher Schools was organized. The international football organizations FIFA and UEFA approve this sport, support and further develop all its forms of manifestation. Futsal is an extremely emotional sport, due to the rules of the game, the speed of execution of individual motor techniques, the high technical level and the great results. The conducted survey was carried out through a specially prepared questionnaire among female students - female futsal players. The aim of the study is to identify the problems and prospects for futsal in Bulgarian universities among female students. To reveal the motivation and opportunities of female athletes for futsal activities, as well as the main qualities necessary for its practice, according to the respondents. The object of the study were 70 female futsal players from five higher schools.*

Tasks of the study: To check the informativeness and motivation of female students to participate in futsal sports activities.

Conclusion: Futsal classes by female students are for entertainment, gaining good condition and new social contacts.